

Beoordeling van het rapport;

Bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen

Bijlage 2: Onderzoek naar natuurwaarden

Auteur : Wineke Straatsma

Oranjewoud, 15-5-2013

In opdracht van de gemeente Steenbergen heeft Ingenieursbureau Oranjewoud een rapport met bovenstaande titel geschreven. Stichting Sirene heeft dit rapport beoordeeld.

Referentiekader

Gezien de tijdsdruk tot de beslissende vergaderingen ter vaststelling van bestemmingsplannen buitengebied in de gemeente Steenbergen, is deze beoordeling in alle haast geschreven.

Het eerste dat opvalt, is dat een formulering van de opdracht ontbreekt.

Het rapport kent nogal wat feilen, doch omdat de opdracht of de offerte, en dus ook het toetsingskader voor de beoordeling van het rapport ontbreekt, is het moeilijk de verantwoordelijke(n) voor dit feilen aan te wijzen.

Wel kan de aanleiding voor dit rapport worden geschetst. Een aanleiding die overigens ook in het rapport ontbreekt.

In de voorbereidingsfase van de bestemmingsplannen, vanaf het vaststellen van de Nota van uitgangspunten in 2011, via het voorontwerp in 2011 en 2012 en het ontwerp in 2013 is door de Stichting Sirene herhaaldelijk naar voren gebracht dat een inventarisatie van natuurwaarden noodzakelijk is maar toch ontbreekt. Tevens is in 2012 naar voren gebracht dat het niet inschakelen van de Commissie MER door de gemeente niet juist was. Uiteindelijk bleek ook de gemeente overtuigd van de wettelijk noodzakelijkheid om deze commissie in te schakelen. Op 12 februari 2013 diende de gemeente bij de Commissie m.e.r. een aanvraag in voor een toetsingsadvies van het MER. In haar advies van 15 april 2013 constateerde (ook) deze Commissie dat het ontbreken van een inventarisatie van natuurwaarden een essentiële tekortkoming is. Daarna gaf de gemeente Steenbergen het ingenieursbureau Oranjewoud in het voorjaar 2013 de opdracht tot het uitvoeren van een natuurinventarisatie. In mei 2013 is daartoe een quick scan gemaakt en op 15 mei 2013 is deze inventarisatie opgeleverd.

De conclusie van de Commissie: *“De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat in een aanvulling op het MER wordt verkend of en hoe groot de kans is dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan in de weg staat en met welke maatregelen effecten kunnen worden voorkomen. Bij de verkenning kan gebruik worden gemaakt van bestaande gegevens, gebieds- en materiekennis.”*

Getoetst wordt of het rapport van Oranjewoud in voldoende mate aan deze opdracht voldoet.

Hoofdstuk 1 Natuurbeleid

Dit is een stukje algemene tekst, niet specifiek voor de Steenbergse situatie.

Hoofdstuk 2 Huidige situatie

2.1 EHS-gebieden

Geeft een algemene beschrijving van de door de provincie Brabant aangewezen EHS-gebieden met beschrijving.

2.2 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk zou de kern van de inventarisatie moeten zijn beschreven.

Een methodebeschrijving ontbreekt vrijwel geheel. Slechts aangeduid is dat in mei 2013 een quick scan is uitgevoerd bestaande uit een bureaustudie en een twee-daagse veldinventarisatie. Het is natuurlijk volstrekt onrealistisch om te veronderstellen dat in twee dagen een omvangrijke gemeente als Steenberg kan worden geïnventariseerd.

Gezien de opdracht van de Commissie MER zou een bureaustudie een flink eind zijn geholpen, wanneer de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) zou zijn geraadpleegd.

Een minimale inspanning zou zijn om een 'beknopte levering' van deze gemeente op te vragen. Gezien de opdracht van de Commissie MER zou een 'standaardlevering' in de rede liggen.

Nu niet is gekozen voor een van beide leveringen moet het rapport als uiterst onzorgvuldig worden beschouwd.

Aan de hand van vrij op internet beschikbare, betrouwbare gegevens, Maar dan uit de bronnen die aan de NDFF leveren, zullen wij hierna aantonen hoe onvolledig dit rapport van Oranjewoud is. Overigens pretenderen wij in het geheel niet dat deze opsomming volledig is.

Bij de bespreking van de soorten beperken wij ons tot de strikter beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. Dit zijn de soorten uit tabel 2 en 3. (Het getal achter de soortnaam geeft de mate van bescherming aan.)

Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke projecten. Deze soorten worden vanwege tijdgebrek niet geëvalueerd.

Voor tabel 2 soorten is een ontheffing vereist met een lichte toets.

Soorten uit tabel 3 zijn strikt beschermd, waarbij de soorten aangeduid met IV de zeer strikte bescherming genieten vanuit Europese wetgeving.

Flora

Oranjewoud signaleert slechts de aanwezigheid van één soort Wilde Marjolein (2).

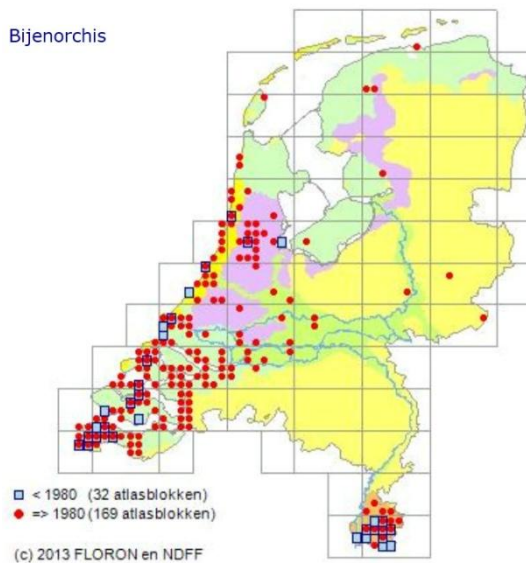
Sirene signaleert dat minimaal de volgende tabel 2 soorten in Steenberg voorkomen.

Bijenorchis, Bokkenorchis, Daslook, Gevlekte Orchis, Grote Keverorchis, Hondskruid, Moeraswespenorchis, Parnassia, Rietorchis, Vleeskleurige Orchis, Waterdrieblad, Wilde Marjolein, Wit Bosvogeltje (Oudland).

Hierna is van enkele soorten de verspreiding in Nederland aangegeven.

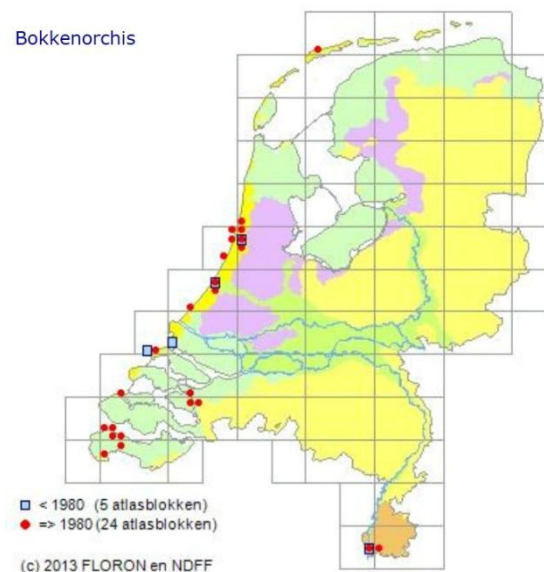
Ophrys apifera Hudson

Bijenorchis

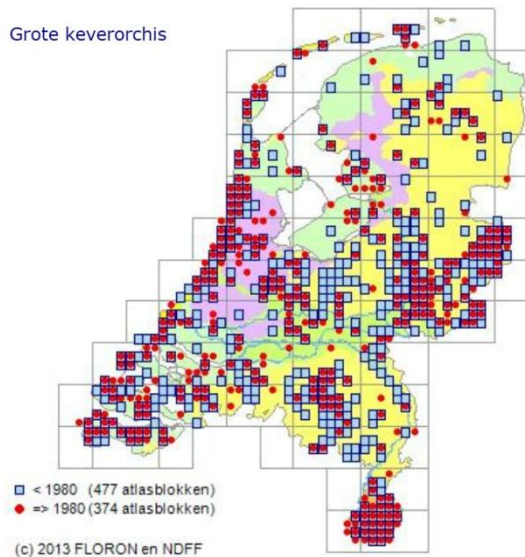
Himantoglossum hircinum (L.) Koch

Bokkenorchis

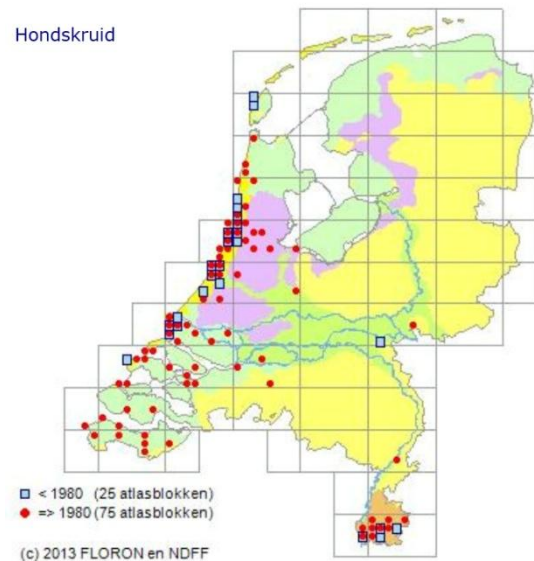
Neottia ovata (L.) Bluff & Fingerh.

Grote keverorchis

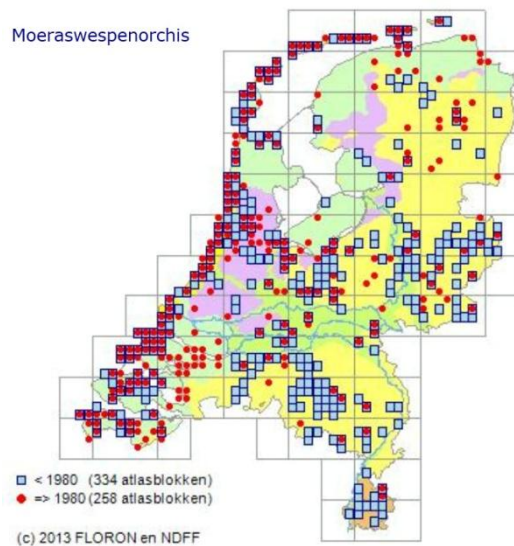
Anacamptis pyramidalis (L.) Richard

Hondskruid

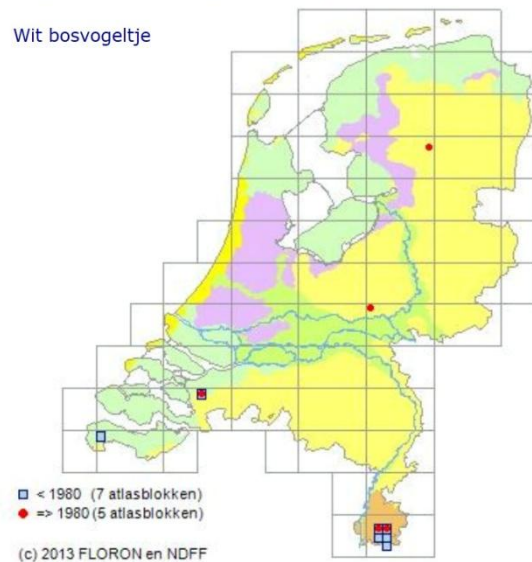
Epipactis palustris (L.) Crantz

Moeraswespenorchis

Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch

Wit bosvogeltje

Zoogdieren

Over de verspreiding van vleermuizen (alle IV van tabel 3) in Nederland is nog onvoldoende bekend. Oranjewoud geeft de volgende vleermuissoorten aan als voorkomend in Steenbergen: Laatvlieger, Watervleermuis, Gewone Dwergvleermuis, Ruige Dwergvleermuis.

Naast deze soorten komen zeker voor: Rosse Vleermuis (verblijfplaats Bovensas), Gewone Grootoorvleermuis (kolonie in Kruisland verloren gegaan door kappen boom).

Oranjewoud signaleert het voorkomen van Noordse Woelmuis (IV) en Waterspitsmuis (3), maar geeft geen enkele bron of plaats.

De Noordse Woelmuis (een Europees beschermde soort) komt plaatselijk, buiten de EHS, langs de Vliet voor.

De kaart in het rapport van Oranjewoud meldt geen concreet voorkomen, maar geeft slechts een tweetal locaties met geschikt leefgebied. Een dergelijke aanduiding is nietszeggend. De soort kan door

het ontbreken van ecologische verbindingen nimmer deze leefgebieden bereiken. Er zijn nog tientallen andere locaties met geschikt leefgebied.

Er is geen enkele aanwijzing voor het voorkomen van de Waterspitsmuis in Steenbergen.

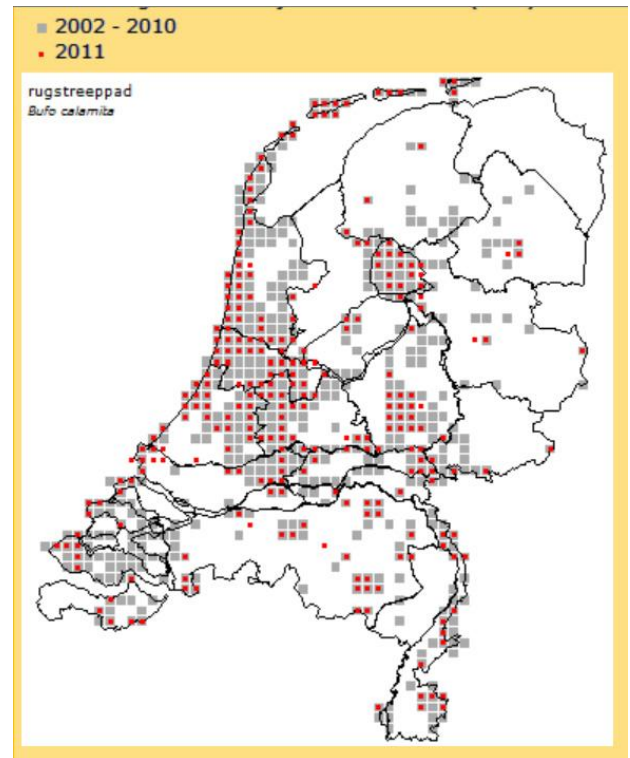
Een diersoort als de Eekhoorn (2) daarentegen komt juist wel voor in Steenbergen maar ontbreekt in de inventarisatie van Oranjewoud.

Amfibieën

Oranjewoud noemt slechts het voorkomen van de Bastaardkikker (1).

Zij signaleren niet dat Steenbergen een forse populatie van de strikt beschermde Rugstreepad (IV) herbergt.

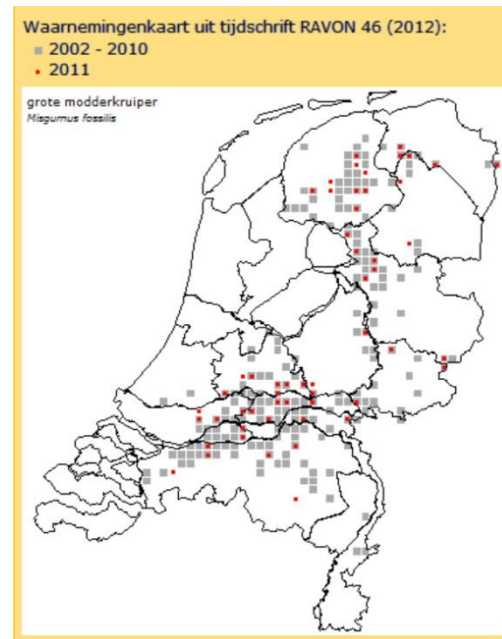
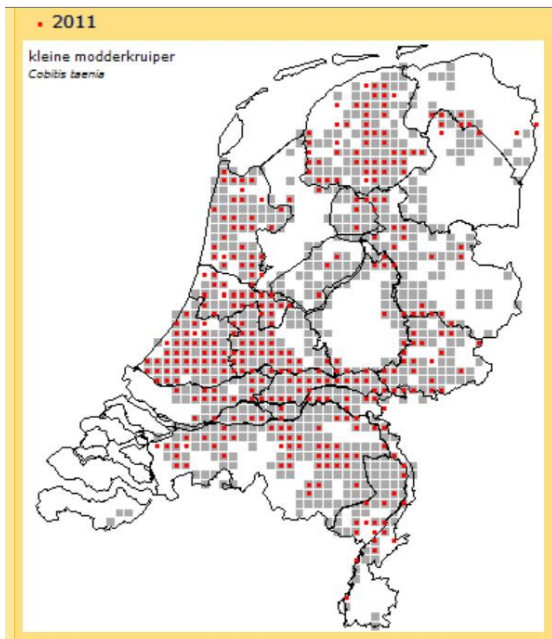
Deze populatie ten westen van de stad Steenbergen tot in Sint Philipsland breidt zich momenteel oostwaarts uit en bereikt reeds de bebouwde kom van Steenbergen.

Vissen

Oranjewoud signaleert slechts het voorkomen van de Bittervoorn (3).

Zij signaleren echter niet dat ook de volgende soorten op het grondgebied van Steenbergen voorkomen: Kleine Modderkruiper (2), Rivierdonderpad (2) en Grote Modderkruiper (3).

Hoofdstuk 3 Effectbeoordeling

Nu blijkt dat de inventarisatie ernstig tekort schiet, waarbij wordt vastgesteld dat tal van strikt beschermde planten en dieren buiten de EHS en andere beschermde gebieden voorkomen, kan ook de effectbeoordeling niet toereikend zijn.

Hier zou een veel betere analyse op zijn plaats zijn.

Er zijn soorten bij die zullen lijden onder het onvoldoende (middels aanlegvergunningen) beschermd zijn van de niet gerealiseerde EHS.

Van een aantal soorten durven wij de locaties niet weer te geven, omdat wij anders bang zijn dat bewust schade aan de soorten worden toegebracht omdat zij worden gezien als mogelijk beperkend voor economische functies.

Er staan zeldzame, beschermende stikstofgevoelige planten (veelal orchideeën) op plaatsen die nauwelijks enige bescherming genieten tegen bewerking, laat staan tegen externe werking zoals een ammoniakbelasting.

Conclusie Sirene

Het inventarisatierapport van Oranjewoud schiet zeer ernstig tekort en is zwaar onvoldoende om te voldoen aan de opdracht en doelstelling die volgt uit de constatering van de Commissie MER.

Los van deze constatering zal Sirene een klacht indienen bij het bestuur van het Netwerk Groene Bureaus, een branchorganisatie waarvan Oranjewoud lid is (www.netwerkgroenebureaus.nl) omdat zij in strijd met de gedragscode hebben gehandeld.

Volgens deze gedragscode dient een quick-scan vakkundig te worden uitgevoerd. Wanneer dit door een of andere oorzaak onmogelijk is, dient de opdrachtgever er van in kennis te worden gesteld en dient de opdracht te worden geweigerd. Door dit rapport te presenteren wekt Oranjewoud de indruk dat aan het door de Commissie MER gestelde doel wordt voldaan. Zij hebben hierdoor gehandeld in strijd met de verantwoordelijkheid die de aangesloten groene bureaus zich hebben opgelegd ten opzichte van de maatschappij en de natuur. Met de inhoud van dit rapport heeft Oranjewoud zich naar ons oordeel volledig gediskwalificeerd als voldoende deskundig en met voldoende vakmanschap.